

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 84/2012-687 z 1. júna 2015 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 750/2015 z 13. apríla 2016 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a k nej priložených príloh vyplýva, že sťažovatelia sa v právnom postavení žalobcov v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 84/2012 podanou žalobou domáhali určenia, že odporcovia nie sú vlastníkami pozemkov a ich vypratania. Opraveným žalobným petitom sa sťažovatelia v rozsahu pripustenej zmeny domáhali určenia hranice medzi pozemkami sťažovateľov a odporcov uvedených v žalobe a zároveň aby okresný súd určil, že odporcovia nie sú vlastníkami tých častí pozemkov, ktoré sú dotknuté duplicitným zápisom vlastníckeho práva (novovytvorené parcely registra C vo vlastníctve odporcov, ktoré sa prekrývali s parcelou registra E, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve sťažovateľov, pozn.).

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 8 C 84/2012-584 z 20. augusta 2014 rozhodol tak, že žalobný návrh sťažovateľov v celom rozsahu zamietol a zároveň im uložil spoločne a nerozdielne nahradiť trovy konania a trovy právneho zastúpenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Na základe podaného odvolania sťažovateľov krajský súd

rozhodol svojím rozsudkom sp. zn. 5 Co 754/2014 z 15. apríla 2015 tak, že rozsudok okresného súdu v časti týkajúcej sa určenia hranice medzi pozemkami sťažovateľov a pozemkami odporcov potvrdil. Vo zvyšnej časti rozhodnutia týkajúcej sa určenia neexistencie vlastníckeho práva odporcov k pozemkom odporcov a v časti týkajúcej sa uloženia povinnosti odporcov vypratať pozemky odporcov vec zrušil a vrátil v týchto častiach vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

4. Napadnutým rozsudkom okresný súd opätovne rozhodol tak, že zamietol žalobu sťažovateľov v tej časti, v ktorej žiadali určiť, že odporcovia nie sú vlastníkami dotknutých pozemkov, a ich vypratanie. Krajský súd svojím rozsudkom následne potvrdil rozsudok okresného súdu. Vo svojom odôvodnení uviedol, že sa plne stotožňuje s dôvodmi, ktoré viedli prvostupňový súd k opätovnému zamietnutiu pôvodnej žaloby sťažovateľov.

5. Rozhodnutiami všeobecných súdov došlo podľa sťažovateľov k závažnému porušeniu nimi označených práv. Porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidia sťažovatelia v tom, že *«... súdy neposkytli svojim postupom a rozhodnutiami ochranu právam Sťažovateľov, pričom toto neposkytnutie ochrany vplynulo najmä z postupu Okresného súdu Považská Bystrica a následne nedocieleného konania odvolacieho súdu – Krajského súdu v Trenčíne, ktoré oba nedostatočne preskúmali skutkový stav, nehľadeli na oprávnené chránené záujmy Sťažovateľov a nerešpektovali navrhované argumenty a tvrdenia. Za základný právny nedostatok postupu a rozhodnutí Okresného súdu Považská Bystrica a Krajského súdu Trenčín považujeme právne nedostatočne odôvodnený postoj k zamietnutiu žalobného návrhu Sťažovateľov, ktorý by v konečnom dôsledku výrazným a rozsiahlym spôsobom zlepšil ich právne postavenie. Oba súdy svojim postupom znemožnili uplatnenie a ochranu subjektívnych práv Sťažovateľov, čo viedlo k zhoršeniu ich právneho postavenia a oslabenie ochrany a výkonu ich vlastníckych práv.*

... Sme presvedčení, že ak by oba súdy – Okresný súd Považská Bystrica a Krajský súd v Trenčíne konali v súlade s princípom súdnej ochrany podľa čl. 46 Ústavy SR a ochránili tým subjektívne oprávnenia Sťažovateľov, došlo by po ich rozhodnutí k výmazu

vlastníckeho práva Odporcov a pri následnej úprave obsahu katastrálneho operátu k odpísaniu parcely registra „C“ v spornej prekrývajúcej sa časti s parcelou registra „E“ a týmto spôsobom by bol fakticky odstránený chybný právny stav narušujúci princíp právnej istoty a spravodlivého usporiadania občianskoprávných vzťahov.».

6. Namietaným porušením uvedených práv sťažovateľov došlo zároveň aj k zásahu do ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Napokon rozsudku okresného súdu, ako aj rozsudku krajského súdu vytykajú arbitrárnosť.

7. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Ústavný súd Slovenskej republiky určuje, že rozhodnutím Okresného súdu Považská Bystrica, Rozsudkom zo dňa 1. 6. 2015 č. k. 8C/84/2012-687, IČS: 3712208986 a rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne, Rozsudkom zo dňa 13. 4. 2016, č. k. 5Co/750/2015-717, IČS: 3712208986 boli porušené základné ľudské práva Sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 6 bod 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky Rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica, č. k. 8C/84/2012-687, IČS: 3712208986 zo dňa 1. 6. 2015 a Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 5Co/750/2015-717, IČS: 3712208986 zo dňa 13. 4. 2016 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Považská Bystrica na ďalšie konanie.

Porušovatelia sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť Sťažovateľom trovy konania v lehote 3 dni odo dňa právoplatnosti nálezu.“

II.

8. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd

vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (čl. 11 ods. 1 listiny) každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých účastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každý má právo pokojne užívať svoj majetok.

II.A K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu

11. V súvislosti s namietaným porušením označených článkov ústavy, listiny, dohovoru a dodatkového protokolu rozsudkom okresného súdu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že

sťažovatelia majú právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak im túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

12. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

13. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad určených § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

14. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu boli sťažovatelia oprávnení podať odvolanie (čo aj urobili), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť príslušný krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o dovolaní proti napadnutému rozsudku okresného súdu vylučuje právomoc ústavného súdu.

15. Ústavou daná právomoc neumožňuje ústavnému súdu nahrádzať rozhodovacia činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Aj podľa stabilnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a zákonom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

16. Z uvedeného dôvodu ústavný súd túto časť sťažností pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.B K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu

17. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom súdu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

18. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri

uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

19. Ústavný súd v tomto konaní preto pristúpil k skúmaniu, či právny názor vyslovený v napadnutom rozsudku krajského súdu je z ústavného hľadiska udržateľný a akceptovateľný.

20. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia (relevantnom vo vzťahu k námietkam sťažovateľov) uviedol: *«Možnosť určovacej žaloby pripúšťa § 80 písm. c/ O.s.p., podľa ktorého návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je. Toto zákonné ustanovenie stanovuje zároveň pre úspešnosť určovacej žaloby aj podmienku a to, že o požadovanom určení možno rozhodnúť len vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem. Táto podmienka všeobecne platí pre pozitívnu určovaciu žalobu, kedy navrhovateľ žiada určiť existenciu práva alebo právneho vzťahu, ako aj pre negatívnu určovaciu žalobu, kedy navrhovateľ žiada určiť neexistenciu určitého práva alebo právneho vzťahu /tak ako je to aj v predmetnej právnej veci, kedy navrhovatelia žiadajú určiť, že odporcovia nie sú vlastníkami nimi označených nehnuteľností/.*

K otázke naliehavého právneho záujmu existuje ustálená súdna judikatúra /vid'. R 17/1972, rozhodnutie najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.

4 Cdo 105/2013 z 24. júna 2015 a ďalšie/, na základe ktorej možno uviesť, že naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez požadovaného určenia bolo právo navrhovateľa ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná aj iná žaloba. Súdna prax sa ustálila aj na názore, že určovacia žaloba je spravidla prípustná pri spornosti práv alebo právnych vzťahov k nehnuteľnostiam evidovaných v katastri nehnuteľností, ak rozsudok vyhovujúci žalobe môže privodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu. Cieľom určovacej žaloby je potom vydanie rozsudku, výrok ktorého odstraňuje neistotu navrhovateľa určením, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti určovacej žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že navrhovateľ v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov /ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkov sporu a predíde sa žalobe na plnenie/.

V predmetnej právnej veci odôvodnili navrhovatelia 1/ až 7/ svoj naliehavý právny záujem na požadovanom negatívnom určení tým, že vyhovením ich návrhu by sa zmenilo ich právne postavenie v tom smere, že už nebudú musieť čeliť tvrdeniu odporcov pri vypratávaní danej nehnuteľnosti, že oni, odporcovia sú vlastníkami vypratávaných pozemkov, a tiež, že by príslušným katastrálnym odborom boli opätovne zapísaní ako vlastníci na predmetných nehnuteľnostiach. Vo svojich odvolaniach potom navrhovatelia 1/ až 7/ tvrdili, že rozhodnutím súdu o ich negatívnej žalobe sa odstráni nezákonný stav tzv. dvojitého vlastníctva, pozemok [REDACTED] bude možné zamerať a zapísať do reg. C a vykonávať k nemu všetky vlastnícke práva.

Odvolaací súd je v zhode s názorom súdu prvého stupňa, že uvedené navrhovateľmi tvrdené skutočnosti neosvedčujú naliehavý právny záujem navrhovateľov na požadovanom negatívnom určení. Rozhodnutie o negatívnom určení požadovanom navrhovateľmi môže byť podkladom pre výmaz odporcov ako vlastníkov sporných nehnuteľností z katastra nehnuteľností, ale na druhej strane nemôže byť podkladom pre následný zápis

navrhovateľov do katastra nehnuteľností ako vlastníkov daných nehnuteľností. Po vykonaní záznamu súdneho rozhodnutia o navrhovateľmi požadovanom negatívnom určení by tak sporné nehnuteľnosti zostali zapísané /resp. by boli zapísané ako novovytvorené parcely, pretože by išlo o určenie, že odporcovia nie sú vlastníkami určitých parciel reg. C, ktoré by boli vytvorené geometrickým plánom vyhotoveným v súdnom konaní a ktoré novovytvorené parcely by zodpovedali „prekrytiu“ parcely reg. E vo vlastníctve navrhovateľov a parciel reg. C vo vlastníctve odporcov/ v katastri nehnuteľností bez zápisu vlastníckeho práva, teda bez listu vlastníctva. Nedošlo by tak k odstráneniu právnej neistoty navrhovateľov, pretože by z katastra nehnuteľností nebolo zrejmé, kto je vlastníkom týchto sporných nehnuteľností zapísaných ako novovytvorené parcely reg. C. Len pozitívne určenie, teda určenie, že navrhovatelia 1/ až 7/, resp. aj ďalšie osoby sú spoluvlastníkmi v určených spoluvlastníckych podieloch týchto sporných nehnuteľností bude podkladom pre zápis vlastníckeho práva navrhovateľov a ďalších osôb ako podielových spoluvlastníkov k predmetným novovytvoreným parcelám reg. C, čím dôjde k odstráneniu právnej neistoty o vlastníckom práve k týmto nehnuteľnostiam.»

21. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, predmetné rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom krajského súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

22. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozhodnutia presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľov zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovatelia v tomto konaní dostali odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

23. Podľa názoru ústavného súdu určovacia žaloba podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku [na rozdiel od ostatných typov žalôb uvedených v § 80 písm. a) a b) Občianskeho súdneho poriadku] má miesto iba za predpokladu, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení existencie alebo neexistencie právneho vzťahu alebo práva. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkom sporu a predíde sa žalobe o plnenie). Naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení treba skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním žaloby a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod

na zamietnutie žaloby. Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že určovací žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne ju bez toho, aby sa zaoberal meritom veci (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 241/2008, obdobne IV. ÚS 351/2011).

24. Možno konštatovať, že krajský súd sa v danej veci otázkou existencie naliehavého právneho záujmu sťažovateľov ako žalobcov na požadovanom určení ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal. Ak teda krajský súd v posudzovanej veci na základe zisteného skutkového stavu okresným súdom ustálil, že sťažovatelia ako žalobcovia v konaní naliehavosť právneho záujmu na negatívnom určení vlastníckeho práva žalovaných nepreukázali, pretože takýmto negatívnym určením sa v porovnaní s existujúcim stavom právne postavenie žalobcov nezlepšuje, a neodstráni sa tým ich právna neistota v danom právnom vzťahu, ale naopak, pretrváva naďalej a nevylučuje ďalšie konania o vlastníctve predmetných nehnuteľností, je potrebné takéto právne posúdenie považovať za ústavne konformné.

25. Krajský súd sa taktiež dostatočne vysporiadal aj s existujúcou judikatúrou, ako aj s argumentmi sťažovateľov, ktorí poukazovali vo svojom odvolaní na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 80/02, v ktorom uviedol, že neexistuje dôvod ani na nepripustenie žaloby čo i len jedného zo spoluvlastníkov nehnuteľnosti a meritórne rozhodnúť o tejto žalobe, ak sa ňou domáha určenie, že nie je vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti. Krajský súd na uvedený argument sťažovateľov reagoval, ak uviedol, že podstatou tohto rozhodnutia je *„aktívna legitímácia podielového spoluvlastníka na podanie žaloby na ochranu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov, pričom o naliehavom právnom záujme na požadovanom určení ako podmienke určovacej žaloby toto nič nevypovedá“*.

26. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že pri určovacích žalobách platí, že zamietnutie takejto žaloby len pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na takomto určení nie je prekážkou právoplatne rozhodnutej veci pre novú určovaciu žalobu, ak sa

neskôr naliehavý právny záujem na takomto určení preukáže. Bremeno preukázania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v zásade zaťažuje navrhovateľa v súdnom konaní (I. ÚS. 9/2010). Sťažovateľom preto nič nebránilo, aby po neúspešnej negatívne určovacej žalobe podali pozitívnu určovaciu žalobu, ktorou by sa domáhali určenia vlastníckeho práva na dotknutých nehnuteľnostiach.

27. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

28. Sťažovatelia taktiež namietali porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu rozhodnutím krajského súdu v už označenom odvolacom konaní, ku ktorému malo dôjsť z tých istých dôvodov ako v prípade namietaného porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na to, že dôvody prípadnej neústavnosti podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) ústavný súd nezistil, už len z tohto dôvodu nemohlo potom dôjsť k porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu. Navyše platí uvedené v bode 26.

29. Ústavný súd v závere konštatuje, že napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj dôvody uvádzané sťažovateľmi v sťažnosti neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavno-procesných princípov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a teda ani základného práva sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

30. Ústavný súd vychádzajúc z uvedených skutočností a záverov odmietol sťažnosť sťažovateľov v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

31. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2017